

DIAGNOSI I ORIENTACIÓ A L'ACCIÓ

- Diagnosi dels resultats quantitius (evolució del consum energètic i de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle).
- Aspectes rellevants de la diagnosi qualitativa.
- Apuntar grans eixos d'acció.

Diagnosi dels resultats quantitius (evolució de les emissions)

Des del 2005 fins al 2018 (darrer any disponible amb dades completes) les emissions per habitant a Sant Vicenç dels Horts han disminuït un 18%, una mica menys que en la mitjana de municipis del mateix rang de població, si bé també es parteix d'unes emissions unitàries inferiors. En el consum energètic per càpita, la diferència és encara més gran de manera que actualment, se situa per sota de la mitjana.

Taula 1 Comparativa d'emissions de GEH i de consum energètic per habitant de l'any 2005 i últim any disponible en l'àmbit del Pacte dels Alcaldes amb els municipis de la província de mida similar.

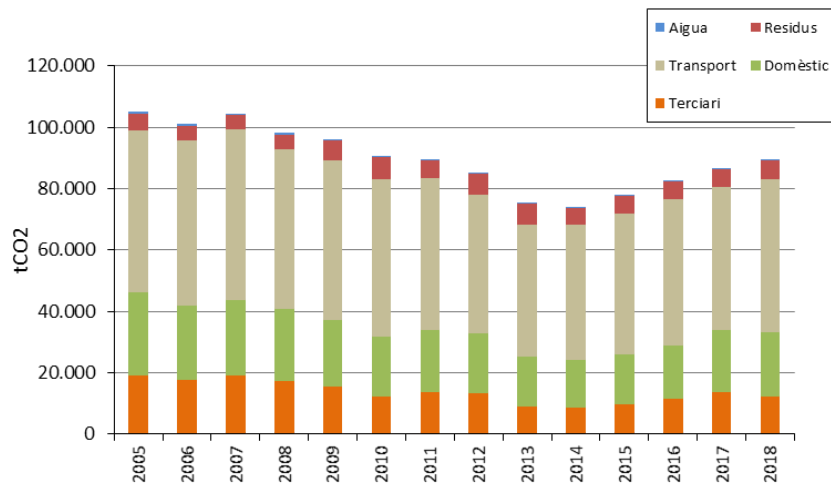
Emissions totals (tCO₂/hab.)			
	2005	2018	Tendència (% diferència amb any base)
Sant Vicenç dels Horts	3,94	3,21	-18%
Mitjana d'emissions de GEH a la província de Barcelona d 20.000 a 50.000Hab.	4,33	3,48	-20%
Consum total d'energia (kWh/hab.)			
	2005	2018	Tendència (% diferència amb any base)
Sant Vicenç dels Horts	12.453	10.645	-15%
Mitjana del consum de la província de Barcelona d 20.000 a 50.000Hab.	13.738	8.885	-35%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades Diputació de Barcelona.

Analitzant l'evolució de les dades en el temps és percepció clarament que no podem afirmar que s'hagi desacoblat l'emissió de GEH de l'evolució de l'economia sinó que aquestes segueixen clarament els cicles econòmics amb la davallada a partir del 2008 i la tendència a la recuperació des del 2014.

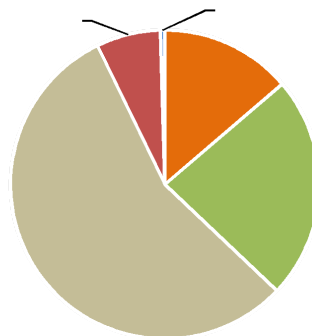
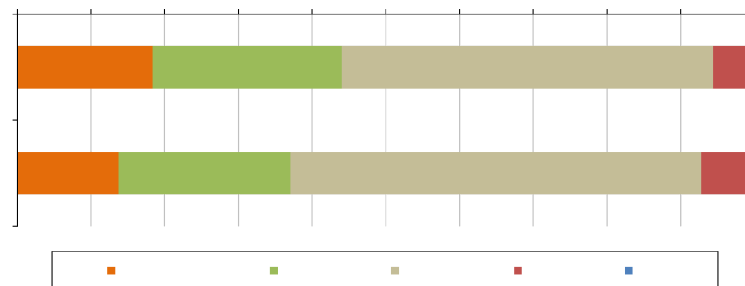
Figura 1 Evolució de les emissions de GEH per sectors en l'àmbit PAESC (tCO₂eq.)

Font: Dades facilitades per Diputació de Barcelona.

La **mobilitat** és el sector que més contribueix a les emissions (56%) té una dependència del carboni pràcticament total i no ha reduït les emissions de forma significativa en el període d'anàlisi. Els sectors domèstic i serveis han reduït les emissions en major proporció (-22% i -36% respectivament). L'únic sector que incrementa les emissions associades és el dels residus.

Figura 2 Emissions en tCO₂eq per sectors. Comparativa 2005 darrer any disponible i % 2018

Font: Dades facilitades per Diputació de Barcelona.

Les emissions provenen majoritàriament del consum d'energia. Les fonts energètiques principals són:

- Combustibles líquids: gasolina i gasoil per a transport (66%).
- Electricitat (20%).
- Gas natural per a usos tèrmics (14%)

Per l'origen de l'energia consumida en l'àmbit PAESC, la dependència energètica de l'exterior i del carboni és pràcticament total:

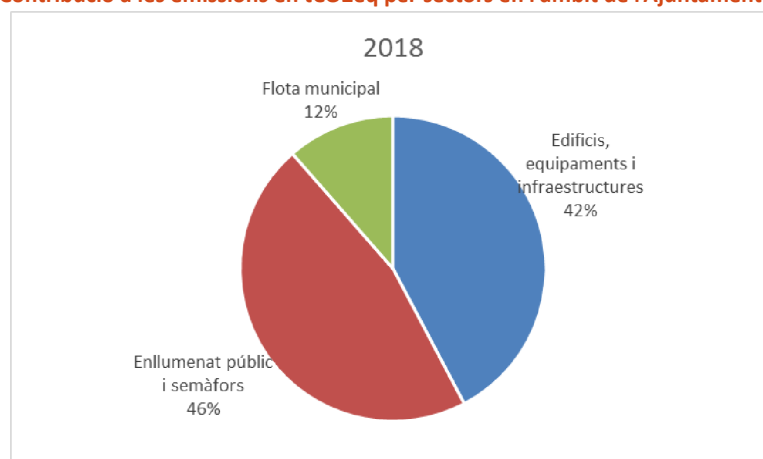
- Dependència de fonts no locals: 99,6%
- Dependència energètica del carboni: 97%

La producció energètica local prevé de:

- Fotolinera laboral promoguda per l'AMB.
- Instal·lacions de biomassa de l'Ajuntament

En l'àmbit de l'Ajuntament, el consum energètic s'ha reduït en un 34% i les emissions en un 46% en el període 2005-2018. L'àmbit dels serveis municipals que més contribueix a les emissions és el de l'enllumenat públic. L'Ajuntament adquireix energia verda certificada tot i això repercuteix en el factor d'emissió de l'electricitat aplicable al municipi i en la dependència energètica del carboni.

Figura 3 Contribució a les emissions en tCO₂eq per sectors en l'àmbit de l'Ajuntament. 2018

Aspectes rellevants de la diagnosi qualitativa.

	Punts forts	Punts febles
Mobilitat i transport	<ul style="list-style-type: none">● Es disposa d'opcions de transport públic (autobús i tren) cap a municipis veïns i atractors de mobilitat. També de transport intern (SantVibus) amb un elevat índex de satisfacció de les persones usuàries.● El predomini de l'habitatge unifamiliar facilita la recarrega dels vehicles elèctrics pels particulars.● Instruments: Estudi de mobilitat 2018; Pla supramunicipal millora de la qualitat de l'aire, 2018.● Primes passos en la creació de la ZBE a la Vila Vella.● Bonificacions en l'IVTM per a vehicles elèctrics i ECO.	<ul style="list-style-type: none">● La orografia del municipi i les distàncies als serveis (nuclis residencials dispersos) disminueixen l'atractiu per als desplaçaments en bicicleta● La presència del vehicle elèctric és testimonial (0,1% del parc de vehicles).● Només hi ha un punt de recàrrega (fotolinera); els més propers es troben a Pallejà i Molins de Rei. (actualització: Al municipi hi ha els punts de recàrrega elèctrica següents: Polígon Molí dels Frares (x 2, ràpida), darrera del CAP Vila Vella (x2 semiràpida); A la zona d'Estacionament de la zona blava (x2), una fotolinera al parking de la Foneria (x4) i pendent davant la companyia d'aigües (x2). Hi ha la previsió amb l'AMB d'instal·lar 4 punts més.)
Energia (Domèstic i Serveis)	<ul style="list-style-type: none">● El predomini dels habitatges unifamiliars facilita la implantació d'energia fotovoltaica en règim d'autoconsum, en un marc legislatiu favorable.● 17 instal·lacions en règim autoconsum i 58 kW potència, encara molt lluny però un inici.	<ul style="list-style-type: none">● La dependència energètica de l'exterior tant per a usos tèrmics com elèctrics és gairebé total.● La meitat del parc d'habitatges és antic, la qual cosa, a priori, comporta pitjors condicions respecte a l'eficiència energètica (98% qualificació E o inferior i 23% amb la classificació energètica més baixa -G).● Predominen els habitatges unifamiliars que, a priori, tenen una demanda energètica major (major consum per a usos tèrmics).
Autoconsum renovable	<ul style="list-style-type: none">● Engedades iniciatives de participació ciutadana: Taules temàtiques, Decidim.SVH....● Societat civil articulada en entitats, associacions de veïns...	<ul style="list-style-type: none">● Biomassa limitada per poca productivitat al municipi, presència de gas natural i zona de protecció de la qualitat de l'aire.● Clima de desconfiança per les males praxis de les grans companyies energètiques i desconeixement de les possibilitats per la fluctuació legislativa envers l'energia fotovoltaica.

Grans línies estratègiques per a l'acció

1. Evolució cap a una nova mobilitat minimitzant les necessitats de desplaçament i fomentant els modes de baixes emissions.

Només amb l'electrificació de la flota actual de vehicles no es poden assolir els objectius ja que no es garanteix que l'origen de l'electricitat sigui 100% renovable. La nova mobilitat es basa en bona part en canvis de comportament i de model urbà i en la facilitació de sistemes intermodals que combinen desplaçaments a peu, en bicicleta i en transport públic col·lectiu prioritàriament.

A destacar el paper de la distribució urbana de mercaderies (DUM) en el que s'ha anomenat "última milla" en la congestió del trànsit en les zones urbanes i la qualitat ambiental (increment de compres per internet, etc.).

Línies d'acció	Exemples
<ul style="list-style-type: none">Desenvolupament del transport públic i la intermodalitat	<ul style="list-style-type: none">Combinació de freqüències bus urbà / tren.Millora de la informació i parades del transport públic.Creació d'aparcaments segurs per a bicicletes a les estacions.
<ul style="list-style-type: none">Pacificació del trànsit i creació d'entorns favorables als desplaçaments a peu i en bicicleta.	<ul style="list-style-type: none">Creació d'illes de vianants, <i>superilles</i>, zones 30, de baixes emissions...Xarxes d'itineraris ciclables connectant els principals punts atractors de mobilitat.Impulsar "pactes per la mobilitat" amb les empreses grans del municipi que incorporin opcions de transport públic, teletreball, bicicleta, cotxe compartit...Regulació de la DUM.
<ul style="list-style-type: none">Model urbà de proximitat	<ul style="list-style-type: none">Sensibilització envers els impactes de de les compres per internet, promoció de la compra de proximitat.Diversificació d'usos (serveis, comerç, habitatge, zones verdes...) en els desenvolupaments i els plans de millora urbans.Espais naturalitzats, natura de proximitat.
<ul style="list-style-type: none">Desplegament de xarxa de càrrega de vehicle elèctric associada a la generació d'electricitat local i renovable	<ul style="list-style-type: none">Informació i assessorament punts de recàrrega a particulars.Punts de recàrrega en aparcaments i espais públics municipals (l'Ajuntament adquireix electricitat amb garantia d'origen 100% renovable).Previsió en les noves promocions urbanístiques.

Accions ja iniciades:

- Zona de baixes emissions al barri de Vila Vella.
- Previstos quatre punts de càrrega per a vehicles elèctrics: un de càrrega ràpida al Polígon del Molí dels Frares, un de càrrega semiràpida al carrer Comerç i un de càrrega normal davant de l'estació de FGC de Sant Vicenç, instal·lat per l'empresa d'aigua SOREA. També hi haurà un punt de càrrega lenta en una ubicació encara per definir. (actualització: Al municipi hi ha els punts de recàrrega elèctrica següents: Polígon Molí dels Frares (x 2, ràpida), darrera del CAP Vila Vella (x2 semiràpida); A la zona d'Estacionament de la zona blava (x2), una fotolinerà al parking de la Foneria (x4) i pendent davant la companyia d'aigües (x2). Hi ha la previsió amb l'AMB d'instal·lar 4 punts més.)

2. *Optimització climàtica i energètica dels edificis residencials i terciaris.*

La reducció de la demanda energètica dels edificis (disminuir la quantitat d'energia necessària per mantenir el confort) és un element necessari per aconseguir els objectius de descarbonització. El percentatge d'edificis que es renova anualment és molt baix i no totes les obres de millora inclouen elements d'eficiència energètica.

Línies d'acció	Exemples
<ul style="list-style-type: none">● Criteris energètics en les obres de millora d'edificis i rehabilitació.	<ul style="list-style-type: none">● Treballar amb les immobiliàries locals per divulgar i estendre el coneixement de l'etiqueta energètica.● Treball amb les empreses de construcció locals per reorientar-se cap a la rehabilitació energètica: formació, visibilitat en directoris, etc.● Treballar amb les administracions de finques per incloure les millores energètiques en la Inspecció Tècnica d'edificis.● Bonificació de l'ICIO en obres que impliquin millorar la qualificació energètica de l'habitatge.● Ajuts, préstecs a la rehabilitació, especialment adreçats a la població en situació de vulnerabilitat energètica i habitacional.● Tenir en compte criteris passius en la noves promocions urbanes: orientació de les façanes i obertures, etc.
<ul style="list-style-type: none">● Criteris de consum gairebé nul (nZEB) en la nova construcció pública	<ul style="list-style-type: none">● Nous equipaments i grans rehabilitacions amb criteris de consum gairebé zero.● També en els habitatges de promoció pública.

3. Transició ecològica

L'abandonament de l'ús dels combustibles fòssils en una transició socialment justa implica anar més enllà de la substitució d'una font d'energia per una altre i requereix un nou model de consum energètic descentralitzat en que la ciutadania prengui el protagonisme. L'estratègia europea identifica 3 pilars: apoderament de la ciutadania, energies renovables i eficiència en l'ús de l'energia. Els darrers canvis legislatius han obert la porta a l'autoconsum, és a dir, a la generació de la pròpia energia que es necessita per a l'habitatge o l'activitat i també preveu l'autoconsum compartit mitjançant la creació de comunitats locals d'energia. Caldrà superar el marc de desconfiança creat per la confusió legislativa en la darrera dècada i vetllar per l'energia sostenible i segura a l'abast de tota la ciutadania (lluita contra la pobresa energètica).

Línies d'acció	Exemples
<ul style="list-style-type: none">● Informació, formació, assessorament sobre el potencial de l'autoconsum.	<ul style="list-style-type: none">● Treballar amb sector administradors de finques i instal·lacions locals: coneixement de la legislació, formació. Els administradors de finques són importants agents per obrir les portes a determinats projectes en els comunitats.● Idem amb les associacions de veïns i veïnes, implicar-los com a agents actius en la promoció de les renovables als barris.● Serveis d'assessorament energètic, oficines d'atenció energètica que assessori sobre els tràmits...● Jornades, sessions informatives...
<ul style="list-style-type: none">● Desenvolupament d'instal·lacions renovables en autoconsum.	<ul style="list-style-type: none">● Acords amb iniciatives existents que promouen les compres conjuntes i faciliten els tràmits a particulars: campanyes de Som Energia, Moment Solar de la Federació de Gremis d'Instal·ladors...● Reserva de sòl (o cobertes) en polígons d'activitat econòmica o noves promocions urbanístiques per a l'autoconsum compartit.● Implicar les activitats econòmiques del municipi, especialment el sector serveis en polígons d'activitat econòmica o al nucli urbà.● Engegar una comunitat energètica local des de l'Ajuntament amb implicació de la ciutadania, aprofitant una coberta pública (o aparcament, o pèrgola...).
<ul style="list-style-type: none">● Bonificacions fiscals i facilitació de la tramitació administrativa.	<ul style="list-style-type: none">● Bonificacions en l'IBI, l'ICIO...● Ordenança de transició energètica que especifiqui i simplifiqui tràmits.

Accions ja iniciades:

- L'Ajuntament disposa d'un estudi del potencial fotovoltaic en les cobertes dels equipaments públics amb cinc edificis identificats com a actuacions prioritàries, algunes per a l'autoconsum compartit entre diversos edificis.
- Es disposa d'instal·lacions de biomassa per a la calefacció.

4. *Gestió energètica municipal*

El compromís adquirit amb la Declaració d'Emergència Climàtica i adhesió al Pacte de les Alcaldies requereix disposar de mecanismes interns per implementar les accions necessàries i impregnar tota l'acció municipal.

Línies d'acció	Exemples
<ul style="list-style-type: none">● L'organigrama i els recursos municipals de la gestió energètica i la transició ecològica.	<ul style="list-style-type: none">● Disposar de figures específiques en l'organigrama tècnic com el/la responsable de la gestió energètica municipal amb recursos propis o reforç extern.● Designar responsables energètics de cada equipament obert al públic.● Dotar-se d'eines com la monitorització o telegestió dels consum energètics de les instal·lacions municipals.
<ul style="list-style-type: none">● Implicació del personal i usuaris i usuàries dels equipaments i instal·lacions municipals.	<ul style="list-style-type: none">● Accions de formació per conèixer el comportament energètic dels equipaments i la millor manera de gestionar-lo.● Implicació amb programes com 50/50, Passa l'Energia....
<ul style="list-style-type: none">● Ambientalització de contractes	<ul style="list-style-type: none">● Inclusió de clàusules i apartats específics relatives a la transició ecològica en els contractes, convenis, acords, etc. subscrits per l'Ajuntament.
<ul style="list-style-type: none">● Millora de l'eficiència en les pròpies instal·lacions.	<ul style="list-style-type: none">● Millores energètiques en l'enllumenat públic, en els edificis i equipaments...